

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XXVIII. évfolyam, 148. szám

2025/2.

Harmincöt év

Kemény Bertalan, a falu- és tanyagondnokságról szóló lakossági tájékoztatóra készült, még ma is nagyon aktuális írásából idézünk:

Országunkban 1990 augusztusában Borsod-Abaúj-Zemplén megyében indult 24 kisbusszal a falugondnoki szolgálat, a Falufejlesztési Társaság javaslatára. 1991-ben a Népjóléti Minisztérium karolta fel ezt az újszerű és rendhagyó intézményt.

A falugondnok helybeli kell legyen, s mivel tevékenysége során többé-kevésbé minden család, minden falutársa életébe betekintést nyer, a falu többségének bizalmát kell élvezze. Ennek következtében nagy a falu és nagy az önkormányzat felelőssége, hogy kit ajánl, illetve kit nevez ki erre a bizalmi állásra.

A falugondnok elsősorban a lakosoké és csak utána a hivatalé. Mivel minden falu, a sok hasonlóság mellett számos tekintetben egymástól különbözik is - feladatait semmiféle központi rendelkezés részleteiben nem határozza meg. Azt azonban igen, hogy ésszerűen rugalmas keretben maga az üzemeltető önkormányzat, egyetértésben a falu igényeivel, kívánságával, meghallgatva a falugondnokot, helyi rendeletben szabályozza a szolgálat elérhetőségét, működésének, igénybevételeinek módját.

Gyakran jelentkeznek különféle s indokolt igények a hét végén. Focicsapat szállítása, színházlátogatás, nyugdíjas kirándulás, fürdőlátogatás, zarándoklatra, istentiszteletre vitel stb. Ezek a szolgáltatások a falugondnok törvényes pihenőidejét veszik igénybe, ezért méltányos és szükséges, hogy ez esetben a falugondnok az eltöltött időért szabadnapot, vagy valamilyen formában tisztességes túlórapénzt kapjon.

Kérjük, hogy a falugondnokot segítsék nem könnyű munkájában. Mindenkinek, minden bajában egy ember képtelen megoldást találni, azonban csodákat képes művelni ott, ahol jó az együttműködés a falu, a falugondnok s az önkormányzat között. Ha feszültséget, problémát éreznek a szolgálat működésében, azt ne érezzék, ne szítsák, de annak „szőnyeg alá való söprése” sem lenne helyes. Megértő, emberi bölcsességgel segítsenek azt megoldani.

Kérjük, becsüljék meg a jól dolgozó falugondnokot!

Az utóbbi években sajnálatosan megnőtt a falugondnoki pályát elhagyók száma. Meggyőződésünk, hogy elsősorban a kötetlen és a pihenőidőt is gyakran igénybevevő munka, az indokolatlanul csekély anyagi és erkölcsi elismerés hiánya következtében. A jól dolgozó és megbecsült falugondnok évről évre egyre hasznosabb és nélkülözhetetlenebb személyisége lehet a falunak.

Nemes Nagy Ágnes:

Tavaszi felhők

*Bodzavirágból, bodzavirágból
hullik a, hullik a sárga virágpor.*

*Fönt meg a felhők szállnak az égen,
bodzafehéren, bodzafehéren.*

*Szállj, szállj felhő,
pamacsos,
hullj le, te zápor,*

*aranyos,
hullj le, te zápor,*

*égi virágpor,
égen nyíló bodzavirágból.*

Fotó: Lesták Zoltán

Ballószög tanyagondnokai

Ballószög nagy kiterjedésű, szórt tanyavilággal rendelkező nagyközség. Az első tanyagondnoki szolgálatot 2006-ban vezették be, de mivel a településen sokan laknak külterületen - akiknek a tanyagondnoki szolgáltatás, illetve a tanyagondnok személye nagy segítséget nyújt - igény merült fel további tanyagondnoki körzetek kialakítására. 2016-ban a második, majd 2022-ben a harmadik tanyagondnoki szolgálat is elindult a település külterületén.

Garacziné Festő Hege-dűs Aranka 2023. februárja óta Ballószög 3. számú körzetének tanyagondnoka. Kezdetben még azt gondolta, hogy a tanyagondnok csak furikázik, vissz ide-oda ezt-azt és elvan. Munka közben tapasztalta meg, hogy a valóság teljesen más. „A mai napig tanulok, bár gondolom ezzel nem vagyok egyedül.

Hiszen mindig történek új dolgok, élethelyzetek, amivel eddig még nem találkoztunk, problémák, amiket meg kell oldanunk.”

Munkája során a rendszeres és az eseti jellegű feladatok váltják egymást.

Reggel hét órakor gyerekszállítással kezd napot, a 3-4 km-re levő külterületről hordja be a gyerekeket az óvodába és az iskolába. Minden kedden és csütörtökön vért szállít a Kecskeméti kórházba, van, amikor kezelésekre és vizsgálatokra hozza be az ellátottakat, de ezek nem gyakoriak.

Kedden és pénteken egy erdő szélén, víz és villany nélküli tanyán élő nyugdíjas idős nénihez jár ki. Aranka havonta egyszer beviszi a településre, ahol felveszi a nyugdíját és megvásárolja azokat a dolgokat, amit ő szeretne és ezzel le is tudta az otthonról eljárást. Lánya külföldön él, nagyon kevesen nyitják rá az ajtót, így a tanyagondnok intézi gyógyszeríratást, a csekk befizetést és minden egyéb olyan dolgot, ami az élethez kell.

„Nagyon-nagyon sok és átfogó feladatunk van még ezen felül, de nem is mesélnék róla többet, mert mindannyian ezt csináljuk. Azt gondolom, hogy nagy különbségek egymás munkája között nincsenek, de persze minden eset egyedi.”

Gáspárné Kulcsár Sarolta 2024. decemberében kezdte meg munkáját, mint az V. körzet tanyagondnoka.

Elmondása alapján mindennapi munkája megszokott rendszer szerint működik. Napi rutin feladatai közé tartozik a gyerekszállítás, ételszállítás (reggeli, ebéd) az ételérzékeny gyerekek számára külön Kecskemétre hozza el az ételt.

A napi kötelező feladatokon túl vannak egyedi feladatok is. A külterületi idős személyekkel folyamatos kapcsolat-

ban van. Van, aki igényli, hogy a tanyagondnok vásároljon be és ő intézze a hivatalos ügyeket, más viszont ragaszkodik hozzá, hogy saját maga intézhesse ügyes-bajos dolgait, így őket beviszi a településre.

Van olyan lakos, akit a háziorvosi rendelésre hoz be, de van olyan lakos is, aki csak a helyben elérhető vérvételi lehetőséget veszi igénybe.

Több külterületi lakos látogatja a helyi nyugdíjas klubot, így őket is a tanyagondnok szállítja be a Faluházba.

Arra is volt példa, hogy a családsegítő jelzése alapján több, tanyasi családnak is tudott segítő kezet nyújtani.

„Korábban irodában dolgoztam, szerettem volna váltani az ülő- és monoton munkából. Örülök, hogy tanyagondnok lettem, mert jó érzés segíteni, és sosem unatkozom.”

Pesling László a legújabb tanyagondnok a településen, májusban lesz egy éve, hogy ezt a hivatást választotta. Az

I. II. és a IV. körzet tartozik hozzá. Két kolléganőjétől sokat tanult, bár munkájuk eltérő, mert amíg ők a könnyebb fizikai munkákat végzik addig László a nehezebbeket igyekszik megoldani, persze mindig kisegítik egymást.

Átlagos napja nincs. Mindig más a feladat. A gyerekszállításon túl az önkormányzat rendezvényein szokott segídezni, illetve a szociális fa kijut-

tatása is a feladatai közé tartozik, nemcsak a saját, hanem a kolléganői körzetébe is.

Mivel a körzetben még viszonylag új a szolgálat így jelen pillanatban leginkább a kolléganők helyettesítése, kisegítése, ha túl sok megoldandó feladatuk volna és az önkormányzat ügyeinek, rendezvényeinek segítése, intézése a feladata.

A településen kezdetben nagyon nehezen fogadták el a szolgálatot, nem hitték el az itt élők, hogy ingyenes szolgáltatást nyújtanak.

Azonban mindhárman egyetértenek abban, hogy már élveznek egy olyan bizalmat, hogy mindig újabb és újabb kérések érkeznek feléjük, kedvesebben fogadják őket az ellátottak.

Viszont amilyen nehéz volt megszerezni a bizalmat, olyan gyorsan el is lehet veszíteni, ezért ezt nagyon meg kell becsülni.

Falugondnoki találkozó

A Falugondnokok Duna-Tisza közti Egyesülete 2025. március 5-én Ballószögön tartotta meg az idei első falu- és tanyagondnoki találkozóját.

A rendezvényre mintegy 120 falugondnok és tanyagondnok, polgármester, jegyző, intézményvezető érkezett Bács-Kiskun, Csongrád-Csanád, Békés, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei településekről.

A Faluházban megtartott nagyszabású eseményen a házigazdák nevében Somogyi Lajos, Ballószög polgármestere köszöntötte a jelenlévőket. Prezentációjában részletesen bemutatta a nagyközséget, kiemelve a külterületen végzett munkájukat, megvalósult beruházásaikat.

Ballószög lakossága folyamatosan nő, intézményi ellátottsága kiválónak mondható. A településen bel- és külterületen is található óvoda, ahova 230 fő jár. Az általános iskolások létszáma 250 főre tehető.

A könyvtárat a Bács Kiskun vármegyei könyvtáron keresztül üzemeltetik. Házi orvos, fogorvos és gyerekorvos is van a településen.

Helvécia, Ballószög Jakabszállás és Orgovány társulásba látja el családsegítőt és a gyermekjóléti szolgálatot.

Az elmúlt évek fejlesztése a 450 adagos főzőkonyha, melyet a bölcsőde épületébe alakítottak ki. Ha lenne megfelelő helység, ahol lehetőség volna az ételhordók befogadására, kiosztására, akkor már a szociális étkeztetés is megoldható lenne itt.

A település nagy hangsúlyt fektet a közösségépítésre és a kultúrára. Az állami ünnepek mellett kolbásztöltő fesztivál, Nyakvágó Maraton, szüreti napok, családi és egyéb rendezvényeket tartanak.

Ballószög külterületének 3500 hektárján 1600 fő él, három tanyagondnok járja a területet, segíti az időseket, egyedülállókat, hordja iskolába, óvodába a gyerekeket, munkájuk részletes bemutatása a második oldalon olvasható.

A legtávolabbi tanyacsoport 5 és fél kilométerre található, ez az ún. I-es II-es körzet. Ez a leginkább elnéptelenedett rész, itt vannak legnagyobb

számban leromlott állapotú tanyák. A Kecskeméthez közelebb eső részen vannak a jobb állapotú tanyák, olyan tanyák, amik már mezőgazdasági funkcióval nem rendelkeznek, csak lakótanyák. Illetve megjelentek a szuburbanizációs tanyák és a haciendák is.

Két nagy társadalmi kihívással küzdenek: a víz és a szemet. A külterületről kéthetes periódusban traktorral hozzák be a szemetet, pluszban évi két alkalommal elektronikai hulladékszállításra is sor kerül. A tavalyi év folyamán nagy sikere volt a gumiabroncs begyűjtésének, 5 kamionnyi mennyiség került elszállításra.

Az önkormányzat többek között folyamatosan karbantartja az utakat, ehhez a közelmúltban gréderező gépet, úthengert és gallyazót is vásároltak. Napelemes világítású külterületi buszmegállókat alakítottak ki, a külterületi utak világítása is megoldott.

A település bemutatás után Gyapjas János tű. ezredes, a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatóhelyettesének köszönhetően előadást hallhattunk a háztűzek megelőzéséről, melyről hírlevelünk 6. oldalán bővebb tájékoztatást adunk.

A közgyűlés keretében összefoglalásra került Egyesületünk elmúlt évi munkája. A szakmai és pénzügyi beszámoló, a közhasznúsági jelentés elfogadásra, az alapszabályunk pedig módosításra került. Jövőre az éves egyéni tagdíj 3.000,- forintról 5.000 forintra emelkedik.

A 2025 évi tervek keretében elhangzott, hogy idén is ugyanúgy szervezzük a továbbképzéseket, mint eddig (folyamatosan várjuk a jelentkezéseket-jelentkezési lapokat az info@falugondnoksag.hu e-mail címre) valamint a találkozót és a családi napot, amire a meghívókat a tagjainknak (akik kitöltötték a szándéknyilatkozatot, valamint befizették a tagsági díjat) folyamatosan küldjük.

Az előadásokat követően egyesületünk vezetősége elbúcsúzott a nyugdíjba vonuló kollégáktól, melyről a 4. oldalon számolunk be.

A rendezvény után egy kis séta következett Ballószög központjában, majd egy finom ebéddel zárult a nap.

Köszönjük a településnek, hogy vendégül látták egyesületünk tagjait.

Mérföldkő

Az idei évben is búcsút vettünk nyugdíjas kollégáinktól Dinnyés Imre- Fülöpjakab, Franczia István- Csengőd, Hanczik Tibor- Mezőhegyes, Péntek József- Jászkarajenő, Pintér Jenő- Kiskunfélegyháza, Tóth Mária- Érsekhalma, valamint Egyesületünk ügyvezetője Csörszné Zelenák Katalin is átadta a stafétát. Bozóki Imre idén sem hazudtolta meg önmagát, szokásához híven igen találó verssel köszönt el.

Bozóki Imre- Nyugdíjas búcsúztató egyesületi módra

*Irgum-burgum, immár megint eltelt egy év,
itt állok, és nem tudom mit is mondhatnék.
Számolatlanul búcsúztatlak titeket,
Igen, idén is, aki nyugdíjba mehet.*

*Böngészve a sok-sok kedves csoportképet,
Látva, ahogy, rajta hajunk őszbe réved.
Korunk, ha megérjük gyorsan ide érhet,
Szerencsések vagytok ti, hisz megértétek.*

*Mérföldkő, fejünkben ezernyi pillanat,
Mi lesz most már ha az ember nem dolgozhat.
Hogy tudunk majd mindenről, ami történik
Ránk bízottakról s ami velük történik.*

*Mennyi minden történt a sok- sok szép év alatt.
Hányszor csörgött a vekker, hogy most már kelj fel,
Hányszor csúszott a nap már horizont alá,
Mire fáradt testünk végre haza talált.*

*Majd ha nyugdíjas, leszek ezt meg azt teszek,
Teszek persze sokat, segítek másokat.
Kit így kit úgy, mindenkit, ahogy csak lehet,
S látom, hogy arcukra ki ül a szeretet.*

*Ez a legnagyobb ajándék a tekintet,
Miben ott, munkánkért az összes köszönet.
Tisztelet neked ki végig ment az úton
Legyél tanya- falugondnok, busz vagy furgon.*

*Kemény hivatással, erős hittel bírva,
búcsúzunk tőletek, mindig vissza várva.
Erősítsétek a csapatunkat tovább,
egyesületünk ezután is visszavár!*

21 év szép emlékeivel ment nyugdíjba a fülöpjakabi tanyagondnok

Dinnyés Imre, aki Fülöpjakab leköszönő tanyagondnoka, 21 évig szolgált, most nyugdíjba ment. Sok szép emléket őriz.

– A munkámban azt szerettem legjobban, hogy sokat beszélgethettem idősekkel. Örültek neki, hogy valaki meghallgatta őket. Megtaláltuk mindig egymással a közös hangot. Vannak érzelmileg jobban megviselő esetek, de ezekre azért tanfolyamokon, oktatásokon

felkészítenek minket. Előfordult néhány esetben, hogy valaki nehezen engedett közel magához, nem kért a segítségből, de amikor sikerült egy kis bizalmat kiépíteni, az nagy siker és öröm. Most azonban már érzem, hogy elfáradtam, szeretnék én is pihenni – összegezte tapasztalatait Dinnyés Imre.

Forrás: <https://www.baon.hu/helyi-kozelet/2025/03/falugondnok-tanyagondnok-idos-segitseg>

Hírek

Babaköszöntő

Bakos Imre törtéti tanyagondnoknak kislánya született. Bakos Nazira 2024. december 07-én látta meg a napvilágot 3590 grammal és 54 centiméterrel. A szülők elmondása alapján nyugodt, csendes baba, ezt mi is tanúsíthatjuk, hiszen látogatásunkkor egy hangja sem volt a picinek, érdeklődően és mosolygósan fogadott bennünket.

Egyesületünk nevében jó egészséget kívánunk az egész családnak!

A babaköszöntőre elkísérte az Egyesület munkatársait Deák Béla szentkirályi tanyagondnok, aki 2018-ban együtt kezdte meg a falu- és tanyagondnoki képzést Nazira édesapjával.

Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak és adjon esélyt magának, hogy jobb legyen!

Sokszor elég csak

1 mozdulat.

1 szó

1 perc

1%

Ajánlja fel adója 1%-át
egyesületünknek!

Adószámunk: 18355525-1-03

Továbbképzések

2025. április hónapban Kecskeméten 20 fő részvételével valósult meg a „Naprakész ismeretek gyakorló és helyettesítő falu- és tanyagondnokok számára” című továbbképzésünk.

A jelentkezések függvényében idén még egy csoport indítását tervezzük Kecskeméten!

A jelentkezési lap letölthető a honlapunk Képzések / Képzési dokumentumok link alól.

2025. április hónapban még Somogyvámoson (Somogy vármegye), májusban pedig Zádorodon (Tolna vármegye) tervezzük ennek a képzésnek a megvalósítását.

Szakmatámogatás

2025 évtől új konzorcium látja el a területi szakmatámogatási feladatokat Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területén (TSZR2025-4387). A konzorciumvezető, a Napfényes Támogató Szociális Egyesület együttműködési megállapodást kötött Egyesületünkkel a falugondnoki, tanyagondnoki munkacsoport feladatok ellátására.

A falugondnoki, tanyagondnoki munkacsoport feladatai közé tartozik többek között a szakmai segítség-

nyújtás a szolgáltatást nyújtóknak és a fenntartóknak; részvétel az országos munkacsoport tevékenységében; szakmai műhelyek, workshopok, konferenciák, szervezése; figyelemmel kísérni a jogszabályokban élőírt feltételek teljesülését, szakmai szabályok érvényesülését, és a tapasztalatokról tájékoztatni a BM-t és az NSZI-t; az ágazatot érintő, az adott területi egységre vonatkozó hírekről, változásokról összefoglaló dokumentumot készíteni.

A megelőzés életet menthet!

A 2025. március 5-én Ballószögön megtartott falu- és tanyagondnoki találkozón Gyapjas János tű. ezredes, a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatóhelyettese tartott előadást a résztvevőknek arról, hogy hogyan előzhető meg a tüzesetek.

Az ezredes részletes tájékoztatást és gyakorlati tanácsokat adott, hogy a falu- és tanyagondnokok miként tudnak részt venni ebben a tevékenységben, mire figyeljenek, hogy megelőzhető legyenek a tragikus kimenetelű tüzesetek.

2024-ben Bács-Kiskun vármegyében összesen 393 lakástűz keletkezett, 44-gyel több, mint 2023-ban, ami 13 százalékos növekedést jelent. Az év folyamán közel hétezer négyzetméternyi épített terület égett le, négyszázzal több, mint egy évvel korábban. Komoly gondot jelent a megemelkedett lakástűzök száma, fontos, hogy a megelőzési célú kommunikáció minél szélesebb területen megvalósuljon, minél több emberhez eljusson az információ, és a segítség.

A tapasztalat azt mutatja, hogy általában a tüzeseti halálesetek áldozatait a társadalom periferiáján élnek, szociális ellátásra szorulnak, külterületen laknak, tipikusan a társadalomnak az a szegmense, akikkel a falu- és tanyagondnokok a mindennapi munkájuk során találkoznak.

A megelőzésben nagyon fontos, ha a falugondnok, tanyagondnok olyan potenciális életveszélyt jelentő tevékenységet tapasztal, mint például ágyban dohányzás, petróleumlámpával, gyertyával történő világítás, nyílt láng használata... figyelmeztetni kell az ellátottat, hogy nagy baj is lehet belőle.

A tűz keletkezési oka szinte mindig tüzelésre vagy nyílt láng felelőtlen használatára visszavezethető dolog, ezért ezek használata nagy odafigyelést és elővigyázatosságot igényel.

A tüzeseti halottak nagyon nagy része több mint 90 százaléka füstmérgezésben hal meg.

A füstérzékelő életet menthet! Javasolt felszerelni minden helyiségben,

ahol fűtő, sütő vagy főző, illetve elektromos berendezés található.

A HOME DETEKTOR használata elősegíti a tűz észlelését a keletkezés kezdeti szakaszában, ezáltal

- növekszik a tűz eloltásának esélye,
- növekszik a menekülésre rendelkezésre álló idő,
- csökkennek a tűz által okozott anyagi károk.

A fűtőberendezések, füstelvezetők okozta tüzek és balesetek, szén-monoxid mérgezések megelőzése érdekében az alábbiakra kell odafigyelni:

- a fűtőberendezések telepítését szakemberrel végeztessük,
- égéstermék elvezetők rendszeres felülvizsgálatát tegyük lehetővé,
- fűtőberendezések közeléből távolítsuk el az éghető anyagokat,
- a fűtőberendezést csak a megfelelő tüzelőanyaggal üzemeltessük,

- begyűjtáshoz ne használjunk robbanásveszélyes folyadékot,
- ne tüzeljük el a háztartási hulladékot.

A fűtőberendezések, füstelvezetők okozta tüzek és balesetek, szén-monoxid mérgezések megelőzése érdekében a következőkre hívta fel a figyelmet az ezredes:

- Csak száraz fával tüzeljünk!
- Háztartási hulladékkal égetni TILOS!
- Fáradt olajjal fűteni TILOS!
- Tüzelőberendezéseket nem szabad túlterhelni!
- A nyílt égésterű tüzelőberendezések levegő utánpótlását biztosítani kell!

- Szellőztessen rendszeresen! (A fokozott légzárású nyílászárók, gépi elszívók veszélyt jelenthetnek!)

Összefoglalva: Bármelyik otthonban, munkahelyen van annyi éghető anyag, hogyha tűz keletkezik, akkor az nagyon gyorsan tud terjedni!

Ha füstöt vagy tüzet észlelünk haldéktalanul hívjuk a 112-es segélyhívó számot!

Az előadás végén a Bács-Kiskun Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Tűzmegeelőzési Bizottsága nevében az igazgatóhelyettes tíz füstérzékelőt adott át Egyesületünknek.

Az előadás teljes anyaga megtalálható egyesületünk honlapján (<https://www.falugondnoksag.hu>) a Tanácsadás rovatban Hogyan előzük meg a tüzeseteket címmel

Három szervezet egy szám: 112

Tájékoztató a Bács-Kiskun Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztály Hírleveléből:

Mit kell tudni a 112-es segélyhívó számról?

- A „112” az EU tagállamainak a nap 24 órájában elérhető segélyhívó száma, mely hívásával azonnali segítség kapható a készenléti szervektől (rendőrség, mentőszolgálat, katasztrófavédelem).
- A bejelentéseket a rendőrség ún. hívásfogadó központjaiban fogadják, és onnan továbbítják az illetékes intézkedő szerv részére.
- Magyarországon a nemzeti segélyhívószámokat (104, 105, 107) sem szüntették meg, ezek is a hívásfogadó központokba érkeznek.
- Ingyenes
- Minden nyilvános, vezetékes és mobiltelefonról hívható.
- A legtöbb mobiltelefonról a billentyűzár feloldása nélkül is hívható
- Ha nincs hálózat a mobiltelefonon, a 112-t akkor is lehet hívni.

A segélyhívás során készüljön fel az alábbi kérdésekre:

- neve
- visszahívható telefonszáma
- a vészhelyzet vagy esemény helyszíne (település, utca, házszám, útvonal és/vagy kilométerszelvény száma)
- van-e sérült (felnőtt, gyermek)
- mi történt pontosan (röviden összefoglalva a lényeg)
- egyéb szükséges információk.

Mit kell közölni a segélyhívás kezdeményezésekor?

A segélyhívás folyamatának rövid bemutatása:

- Először is mondja meg a nevét! (Fontos, hogy a hívót be tudják azonosítani.)
- Hol történt az esemény? (Pontos cím: város, utca, házszám, helyrajzi szám, út száma, autópálya, kilométerszelvény. Lakott területen kívül minél pontosabban írja le, mit lát, mi van a közelben és mi mellett haladt el! Értékes perceket

nyerhetünk, ha tudjuk hol történt az esemény.)

- Mi történt? (Röviden el kell mondani, mit lát, ebből fogja tudni az operátor, hogy milyen segítségre van szükség).
- Kinek van szüksége segítségre?
- A bejelentő milyen telefonszámon hívható vissza? (Arra az esetre, ha címet szeretnének pontosítani vagy hiányzik valamilyen adat.)
- Van-e közvetlen életveszély?
- Vannak-e sérültek? Hány sérült van? (A mentők számára nagyon fontos, hogy hogyan, hány mentővel vonuljanak a helyszínre).
- Folyamatban van-e még az esemény? ha nem, akkor mennyi idő telt el az esemény bekövetkezése és a bejelentés között?
- Van-e tűzre utaló jel?

A segélyhívószám NEM JÁTÉK!

Aki szándékosan, rendeltetéstől eltérő célból hívja a 112 segélyhívószámot SZABÁLYSÉRTÉST KÖVETEL!

Nem a gyerek tehet róla

Tegyük a szívünkre a kezünket: melyik felnőttnek nem esne nehezére, hogy napi hatszor negyvenöt percen át fegyelmezetten üljön egy iskolapadban, jegyzeteljen és odafigyeljen? Mégis, ha egy tizenéves gyerek nem képes ezt megtenni, ma rövid úton eldönthetik róla, hogy agyi fejlődési rendellenességben szenved, vagyis ADHD-s, amit „gyógyszerrel” kell kezelni. Ha a tünetek stimmelnek, annyi már elég a diagnózishoz, hiszen tényleges orvosi vizsgálatok sohasem léteztek a bizonyításához.

Sok felnőtt gondolhatja úgy, hogy ha az orvos felír egy legális drogot a gyerekeknek (recept nélkül persze ugyanúgy illegális, mint az utcadrogok), ami segít kibírni az egész napos megpróbáltatásokat, abból nem lehet nagy baj. Ám ezek a szerek mindössze

annyival „jobbak” az utcai drogoknál, hogy lassabban fejtik ki a hatásukat, így nem váltják ki a drogokra jellemző örömezzet. A nem kívánt hatásaiakon viszont ez aligha változtat: alvászavarok, ingerlékenység, agresszió, depresszió, lelassult növekedés, sőt, még a hallucináció is ismert velejárója lehet a szedésüknek.

Természetesen egy felnőtt mérlegre teheti, hogy megéri-e a kockázatot ez a fajta „kényelem”, a gyerekek viszont nem dönthetnek saját sorsuk felől. Úgy tűnhet, hogy a nehéz természetű gyerekek kevesebb gondot okoznak a tudatmódosító szerek hatása alatt, ám ez a rövidtávú látzatmegoldás gyakran jóval súlyosabb problémáknak ágyaz meg, mint amiket megoldani lett volna hivatott. Idén már a magyar gyerekeknek is felírhatják azt az Egyesült Államok-

ban régóta használt hatóanyagot (lisdexamfetamin), ami a szervezetbe jutva az amfetamin (utcai nevén: speed) egyik formájává alakul át, hollott éppen ettől óvná meg gyermekét minden jóérzésű szülő, kerüljön bármibe is.

Mivel töméntelen ellentmondásos információ hallható erről a témáról, az Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány összeállított egy ingyenes kiadványt, melyben dokumentált tényeket és életbe vágó tudnivalókat találhat minden érintett szülő – nagyban megkönnyítve ezzel, hogy felelős döntést hozhassanak gyermekük esetleges pszichiátriai gyógyszerelésével kapcsolatban.

A kiadvány ingyenesen megrendelhető, és online formában is letölthető az alapítvány weboldaláról: <https://emberijogok.hu/adhd>

Mérgező növények a kertben

*„A természet varázsát ontja bőven,
A fűben, a virágban és a kőben,
Ó nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná javad.
De nincs oly jó, melyben ne volna vész,
Ha balga módra véle visszaélsz!”*

(Shakespeare: Rómeó és Júlia. Fordította: Mészöly Dezső)

Gyöngyvirág (Convallaria majalis)

Spárgafélék (Asparagaceae) családjába tartozik, 10-20 cm magas növény.

Levelei széles-lándzsásak, kihegyezett csússú, fényes fonákúak.

Áprilisban, májusban virágzik, virágai fehérek, igen illatosak.

Termése piros bogyó, mely szeptemberre érik be. Könnyen elszaporodik, ha megfelelő helyre ültetjük, nagyon kellemes az illata, és igazán kedvesek a kis virágfejek a virágzatában. Természetes élőhelye a tölgyesek, lombos erdők, ligetek és minden olyan terület, ahol a talaj nyirkos.

Mérgező anyagai a konvallamarin, konvallatoxin és a szaponin.

Enyhe esetekben a mérgezés bél-tünetekben nyilvánul meg, hányással, hasmenéssel.

Súlyos esetekben szédülés, fejfájás, zavartság, aluszékonyság és görcsök lépnek fel. A pulzus kezdetekben lassú, majd gyorsá válik. A halál oka szívbénulás lehet, de ez nagyon ritka.

Ricinus (Ricinus communis)

A kutyatejfélék (Euphorbiaceae) családjába tartozó Ricinus nemzetség egyetlen faja, magassága 3m is lehet.

Szára 5 cm vastagságú, hengeres. Levelei tenyeresen 5-12 részre hasogatottak, durván fűrészes szélűek,

átmérőjük a 30-40 cm-t is elérheti. A termés három részre hasadó tok-termés, melyet száraz tüskék borítanak. A sötétbarna magok szürkésfehéren ereztettek, méretük kb. babszemnyi.

Mérge a ricin és a ricinin. A tünetek 2-24 óra lappangás után lépnek fel.

A szájon, torokban égető érzés, émelygés, hányás, hasgörcsök, bél-görcsök, hasmenés jelentkezhet. Erős gyomortáji fájdalom, láz, heveny máj- és veseelégtelenség lép fel.

A halál oka légzési vagy szívelégtelenség (3-5 nap elteltével).

A fellépő hányás gyakran „megmenti” a beteget.

A ricinusolaj nem mérgező.

Farkaskutyatej (Euphorbia cyparissias)

A kutyatejfélék családjába tartozó Magyarországon általánosan elterjedt növény.

Levelei 1-3 cm hosszúak és 1-3 mm szélesek. Sárgán, majd vörösen virágzik, termése háromrekeszű tok.

Mérge az euforbon.

Száj-, gyomor- és bélgyulladás okoz. Gyakori a hányás, hasmenés, szédülés, görcsök, szívpanaszok, pupillatágulat. Súlyos esetben ájulás következik be. Gyakori a vizelet véres elszíneződése.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a **Falugondnok**

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Sümeiginé Ország Edit

Kovács Edit, Csörsz Zelenák Katalin

Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét